European Commission

Kuus praktilist sammu kütteostuvõimetuse leevendusmeetmete rakendamiseks: kütteostuvõimetuse nõustamiskeskuse õppejuhend

Tere tulemast kütteostuvõimetusega tegelemise viimasesse faasi – kus plaanidest saavad teod. See õppejuhend aitab teil liikuda edasi diagnoosimisest ja plaanimisest, et rakendada kütteostuvõimetuse leevendusmeetmeid, mis on valmis praktikas rakendamiseks. Nüüd on aeg eesmärgid konkreetseteks tulemusteks muuta.

See juhend, mis sisaldab praktilisi samme kohaliku kliimameetmete sotsiaalkava muutmiseks konkreetseks tegevuskavaks, tagab sotsiaalsete kaalutluste arvesse võtmise kliimastrateegiates. See pakub kuuesammulise raamistiku, mis aitab omavalitsustel kohandatud lahendustega võidelda kohalike kütteostuvõimetuse katsumustega.

Kursi suunamine edasi

1. samm. Diagnoosimise ja plaanimise järelduste ülevaade

Vaadates üle ja ajakohastades diagnoosimis- ning plaanimisfaasi peamisi järeldusi, tagame rakendamise teadlikud ja kohaliku omavalitsuse eesmärkidega kooskõlas olevad jõupingutused. Kuna valimiste või seadusemuudatuste tõttu võivad tekkida viivitused, on enne jätkamist oluline üle vaadata kütteostuvõimetuse diagnoosimise aruanne ja kohalik kliimameetmete sotsiaalkava. Eesmärk on tagada kõigi uuenduste, näiteks uute poliitikate või poliitiliste muutuste hõlmamine ja kehtivate eesmärkidega kooskõlastamine. Töörühma kaasamisega tagame kõigi uute liikmete, eriti uue personali teavitatuse ja valmisoleku edasi liikuda. Dokumentatsioon aitab jälgida kõiki tehtud muudatusi.

2. samm. Tegevuskava väljatöötamine

Oluline on kindlaksmääratud aja jooksul välja töötada põhjalik tegevuskava. Kava peab üldise strateegia jaotama jõukohasteks ülesanneteks, kus on määratud kohustused, tähtajad ja ressursid. Kõigi ülesannete kindlaks määramiseks on kaks peamist lähenemisviisi: a) kronoloogiline: algusest lõpuni; b) tagurpidi: alates lõppeesmärgist ja liikudes tagasi vajalike ülesannete määramiseks. Mõlema lähenemisviisi kombineerimisel tekib kindlam vähemate viivitustega kava. Peale selle võimaldab abivajavate majapidamiste profiilimine rakendada suunatud meetmeid, näiteks muuta kohalikke teenindusaegu neile sobivamaks.

4. samm. Seirekava koostamine

Seirekava jälgib projekti edenemist tulemusnäitajate ja tähtaegade kaudu. See sisaldab kütteostuvõimetuse näitajaid (tuvastatud diagnoosimis- ja plaanimisfaasis), nagu abivajavate tarbijate renoveeritud kodude arv, ja peamisi tulemusnäitajaid sisemise edenemise jälgimiseks. Kindlaks tuleb määrata andmekogumisviisid, vastutajad ja ressursid. Abisaajate ja asjaosaliste regulaarne kaasamine tagab läbipaistvuse ning vastutuse. Kui mõni näitaja jääb maha, võimaldab varane tuvastus aegsasti parandusmeetmeid rakendada.

3. samm. Rahastamiskava koostamine

Rahastamiskava kirjeldab ilmneda võiva kulu liiki ja selle tähtaega iga ülesande ning alamülesande kohta. See hõlmab investeeringukulusid ühekordseteks investeeringuteks, nagu päikesepaneelide taristu, ja tegevuskulusid jooksvateks kuludeks, nagu palgad ning hooldus. See kava tagab vahendite saadavaloleku kogu projekti jooksul, vältides katkestusi. Koostöö rahandusosakonnaga aitab tuvastada välise rahastuse vajadust. Rahanduskava hindab ka võimalikke riske, nagu turu muutused, ja võtab need sujuva rakenduse nimel arvesse.

Konkreetsete tegevuste juurutus

5. samm. Kütteostuvõimetuse vaate rakendamine

See samm annab lisateavet, et tagada abivajavate tarbijatega tegelemine konkreetsete tegevuste kaudu, mida kirjeldatakse allpool.

- **Teadlikkuse suurendamise kampaaniad.** Suunatud kampaaniad abivajavate rühmade teavitamiseks energiatõhususest ja teenustest. Neil peavad olema selged saavutatavad eesmärgid ja need peavad olema kohandatud sihtrühma jaoks lihtsalt ning arusaadavalt sobivas vormingus, näiteks digitaalsed kampaaniad noorematele ja isiklik lähenemine vanematele.

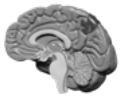

- **Käitumuslik muutus.** Positiivsete ja tõhusate käitumisharjumuste mõistmine ning nende soodustamine on abivajavate tarbijate kaasamisel võtmetähtsusega. Proovida võib eri suunavaid lähenemisviise enne nende laiemat kasutust, et tagada nende tõhusus sihtrühmale. Lähenemisviisi suure tundlikkuse tõttu on asjakohane kasutada eriteadmisi.

- **Ühtsed kontaktpunktid.** Pakkumaks laiahaardelisi tugiteenuseid abivajavatele majapidamistele, sealhulgas energianõustamist ning kommunaalarvetest ja renoveerimise toetuskavadest arusaamist jms. Tõhusaks toimimiseks peavad need olema juurdepääsetavad ja kasutajasõbralikud ning vajaduse korral pikendatud lahtiolekuaja ja mitmekeelse toega.

- **Kaasavate energialahendustega kogukonnad.** Kodanike võimestamine, toetades algatusi, nagu kogukonnale kuuluvad energiaprojektid, mis vähendavad arveid ja loovad rohelisi töökohti. Omavalitsustel on oluline roll nende algatuste toetamisel – eriti abivajavatele majapidamistele – rahalise toetuse, suutlikkuse suurendamise ja haldusabi osutamise kaudu. Kaasates abivajavad tarbijad varakult, tagavad omavalitsused kaasavad ja taskukohased energialahendused, soodustades läbipaistvust ning maksimeerides kohalike kogukondade hüved.

- **Kodude renoveerimine ja energiatõhususe parandamine.** Hoonete halva energiatõhususega tegelemine, eriti majapidamiste korral, kes ei saa endale renoveerimist lubada. Probleemi teravdavad suured eluasemekulud, piiratud koguses riiklikke eluruume ja tehniliste teadmiste puudumine. Kohalikel omavalitsustel on raskusi era-eluasemete renoveerimisega tegelemisel, aga nad peavad energiatõhusaid lahendusi propageerides arvestama õiguslike, rahanduslike ja sotsiaalsete mõjudega kütteostuvõimetutele üürnikele ning koduomanikele.

- **Stimuleerivad määrused ja rahastusmeetmed.** Kohandatud finantsprogrammide, näiteks toetuste või madala intressiga laenu pakkumine abivajavate majapidamiste aitamiseks, tagades nende kättesaadavuse ja arusaadavuse (nt taotlusprotsessi).

- **Muu.** Katsetatakse uusi innovatiivseid lähenemisviise. Peamine on tagada sihtrühmakeskus.

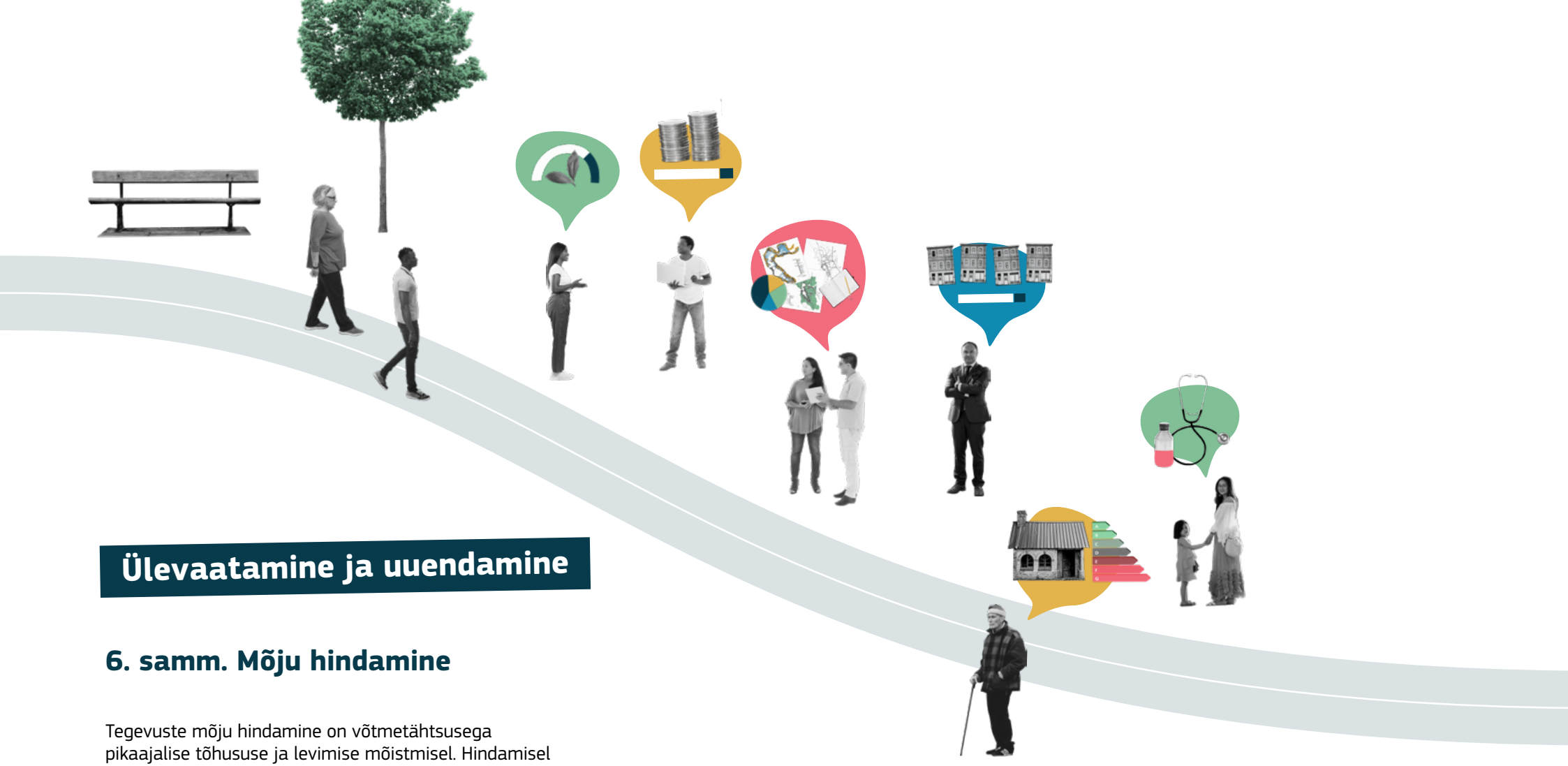

Ülevaatamine ja uuendamine

6. samm. Mõju hindamine

Tegevuste mõju hindamine on võtmetähtsusega pikaajalise tõhususe ja levimise mõistmisel. Hindamisel vaadeldakse abivajavate majapidamiste üldisi tulemusi, nagu energiasääst ja paranenud elutingimused, ning kogutakse asjaosalistelt tagasisidet. Hindamine põhineb kolme faasi jooksul kogutud andmetel ja see võrdleb tulemusi algse analüüsiga. Väliste hindajate kaasamine võib lisada erapooletut arusaama, tagades nii läbipaistvuse. See protsess võimaldab täiustada strateegiaid ja paremini kavandada tulevasi projekte.

Selle dokumendi on koostanud Energy Poverty Advisory Hub (Kütteostuvõimetuse Nõukoda – EPAH), ELi juhtiv algatus, mida juhib Euroopa Komisjon Euroopa Parlamendi palvel. Sisu põhineb väljaandel „EPAH Handbook 3: A Guide to Implementing Energy Poverty Mitigation Actions“ („EPAH käsiraamat nr 3: kütteostuvõimetuse leevendusmeetmete rakendamise juhend“), mis on osa seeriast „EPAH Handbooks: A Guide to Understanding and Addressing Energy Poverty“ („EPAH käsiraamatud: kütteostuvõimetuse mõistmise ja lahendamise juhend“). Selle kohalike omavalitsuste ja praktikute koostatud praktiliste juhendite sarja eesmärk on aidata kohalikel omavalitsustel võidelda kütteostuvõimetusega, tagades energiaülemineku sotsiaalse mõõtme tõhusa käsitlemise. Avaldamisaeg: november 2024.